

Regeling van de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van 24 maart 2011, nr. 5692122/11/DJI, houdende wijziging van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden in verband met het creëren van een bijzondere opvang voor vreemdelingen die zijn veroordeeld tot een maatregel tot plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

Gelet op artikel 14, derde lid, van de Penitentiaire beginselenwet (Pbw);

Besluit:

ARTIKEL I

In artikel 20b, eerste lid, van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden wordt na 'de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf' ingevoegd: of de maatregel tot plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven.*

TOELICHTING

Algemeen

De maatregel tot plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders (hierna: ISD-maatregel) werd tot voor kort niet door het Openbaar Ministerie geëist en dientengevolge ook niet door de rechter opgelegd ten aanzien van vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf hebben in Nederland in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000.

In haar brieven van 4 juni 2008¹ en 20 juni 2008² heeft mijn ambtsvoorganger, de toenmalige Staatssecretaris van Justitie (hierna: Staatssecretaris) naar aanleiding van de uitkomsten van eigen onderzoek en een onderzoek door de Inspectie voor de Sanctietoepassing verbeteringen aangegeven ten aanzien van de ISD-maatregel. Deze verbeteringen betroffen ook de uitbreiding van de doelgroep van de ISD-maatregel tot vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf hebben in Nederland in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000.

Zo heeft de Staatssecretaris in de brief van 20 juni 2008 aangegeven dat illegale vreemdelingen die aan de criteria van een stelselmatige dader voldoen en niet of moeilijk uitzetbaar zijn, voor langere tijd uit de maatschappelijke roulatie moeten kunnen worden genomen. De ISD-maatregel dient in aangepaste vorm ook ten aanzien van deze illegale vreemdelingen te kunnen worden gevorderd. Daarmee zou de doelgroep van de ISD-maatregel worden uitgebreid. Zoals ook bij andere veroordeelden tot de ISD-maatregel worden ook aan deze vreemdelingen tijdens de maatregel de noodzakelijke zorg en interventies aangeboden.

Het Openbaar Ministerie heeft de Richtlijn voor strafvordering bij meerderjarige veelplegers per 1 juli 2009 aangepast. In vervolg hierop wil ik de mogelijkheid creëren om de vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf hebben in Nederland in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000 en die zijn veroordeeld tot een ISD-maatregel bij elkaar te plaatsen zodat deskundigheid van zowel het gevangeniswezen als van de Dienst Terugkeer en Vertrek (hierna: DT en V) kan worden gebundeld en effectiever kan worden ingezet bij de invulling van het programma voor deze doelgroep.

Ik verwacht dat hierdoor een deel van hen alsnog wordt gemotiveerd om mee te werken aan vertrek uit Nederland, te meer omdat de maatregel wordt beëindigd als uitzetting mogelijk is. In de periode dat de betreffende vreemdeling al in de ISD-inrichting verblijft, zal hij of zij daar zo goed mogelijk worden voorbereid op terugkeer en waar mogelijk ook vaardigheden aanleren om zich in het land van herkomst beter staande te houden. Met dit laatste aspect wordt tevens zo veel mogelijk de terugkeer van de vreemdeling naar Nederland voorkomen. Tot gevangenisstraf veroordeelde vreemdelingen worden al in een inrichting voor strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen geplaatst. Het betreft ook hier een bijzondere opvang.

Voor deze doelgroep wordt de maatregel in zijn geheel intramuraal uitgevoerd. De reden voor de geheel intramurale uitvoering is dat de maatregel voor deze vreemdelingen in beginsel niet ziet op reïntegratie in de Nederlandse samenleving. De beoogde wijziging van artikel 20b ziet op vreemdelingen van wie vaststaat dat zij na de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf geen rechtmatig verblijf in Nederland (meer) hebben en Nederland zullen moeten verlaten. Het gaat daarbij om vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf in Nederland in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000.

Het spreekt vanzelf dat de inrichting, waar de ISD-maatregel voor vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf in de zin van artikel 8 Vreemdelingenwet 2000, ten uitvoer wordt gelegd als inrichting voor stelselmatige daders als bedoeld in artikel 9, eerste lid, Pbw is aangewezen³.

Op 17 augustus 2010 heeft de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) desgevraagd advies uitgebracht over de hier voorgestelde aanpassing van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden.

De RSJ maakt in het tweede hoofdstuk van voornoemd advies bezwaar op juridische en praktische gronden tegen de toepassing van de ISD-maatregel op vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf in Nederland. Deze bezwaren richten zich echter tegen het opleggen van de ISD-maatregel op deze groep vreemdelingen, niet tegen het samenplaatsen van deze groep in een bijzondere opvang als bedoeld in deze aanpassing.

¹ Kamerstukken II 2007–2008, 31 110, nr. 4.

² Kamerstukken II 2007–2008, 19 637, nr. 1207.

³ Ten tijde van de totstandkoming van deze regeling gaat het daarbij om Penitentiaire Inrichting Hoogeveen, voorheen Penitentiaire Inrichting Noord, locatie de Grittenborgh.

De in het advies weergegeven praktische bezwaren van de RSJ tegen het samenplaatsen van illegale vreemdelingen die een ISD-maatregel opgelegd hebben gekregen zijn de volgende: De RSJ verwacht dat geen gedragsinterventies aan de vreemdelingen met een ISD-maatregel zullen worden aangeboden. In dat geval zal het regime vergelijkbaar zijn met dat van niet ISD-inrichtingen voor strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen. Dat laatste regime is naar de mening van de RSJ al een onvoldoende invulling van een vorm van bijzondere opvang. Dit geldt volgens de RSJ des te meer voor de bijzondere opvang als hier bedoeld voor vreemdelingen die een ISD-maatregel is opgelegd.

Deze bezwaren zien in essentie op de mogelijke interventies die binnen de maatregel kunnen worden geboden.

Voor wat betreft de interventies ten aanzien van vreemdelingen die een ISD-maatregel opgelegd hebben gekregen, geldt dat de centrale plaatsing van deze groep bundeling van expertise bewerkstelligt. In die zin zullen de interventies beter op deze groep worden afgestemd.

De ISD-maatregel voor de vreemdelingen als hier bedoeld zal anders worden vormgegeven dan de reguliere ISD-maatregel. Indien de psychiatrische toestand van de vreemdeling daartoe aanleiding geeft, kan deze op indicatie worden overgeplaatst naar een PPC.

De maatregel zal vooral benut worden om een succesvolle terugkeer naar het land van herkomst te realiseren. Daarom zal de invulling van de maatregel gericht zijn op stabilisatie door structuur, regelmaat en hygiëne en gezondheidszorg. Waar nodig zal een diagnose worden gesteld. Indien geïndiceerd kan ambulante of klinische zorg worden geboden. Plaatsing in een Penitentiair Psychiatrisch Centrum is mogelijk. Waar dat zinvol is zullen gedragsinterventies plaatsvinden. De ISD'er zal tot terugkeer worden gemotiveerd en zal op verblijf in het land van herkomst worden voorbereid door arbeid en onderwijs, informatieverstrekking en het verzorgen van familiecontacten.

*De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven.*